

IZ PLANINSKE LITERATURE

NAŠE JAME, 13, glasilo Jamarske zveze Slovenije, strani 139

Trinajsti letnik publikacije, ki je namenjena raziskovalcem krasa in drugim, ki jih ta veja naravoslovja zanima, je posvečena petemu zborovanju slovenskih jamarjev in raziskovalcev krasa, ki je bilo leta 1971 v Domžalah. Sodelavci revije posredujejo domači in tuji javnosti in krogom strokovnjakov rezultate svojega raziskovalnega dela.

Zgodovino speleoloških raziskovanj na Domžalskem sta prikazala Stane Stražar in Valter Bohinec, ki je opisal duhovnika in naravoslovca Simona Robiča kot jamarja. Anton Ramovš je prikazal geološke razmere vzhodno od Domžal, Ivan Gams pa železno jamo, osrednji in zanimiv kraški objekt domžalskega krasa, ki je prirejen za turizem. Druga jama, Babja jama, je zanimiva z arheološkega France Osole. V Babji jami se je, kot so stališča. Rezultate izkopavanja je opisal pokazala raziskovanja, zadrževal ledenodobni lovec. Geološke razmere v jamah okolice Domžal in NE Slovenije sta razčlenila Božo Drovenik in Jože Bole, na splošno o značilnostih osamelega krasa NE Slovenije pa je govoril dr. Fr. Habe. Podrobneje sta govorila o Idrijskem krasu Jože Čar in Lado Placer.

Kot gostje so na zborovanju sodelovali jamarji iz Zagreba, člani jamarske sekcije PD Željezničar, ki so poročali o zanimivostih Zumberačkoga krasa in o Novokrajski jami v Novokračini.

Splošne razmere na slovenskem krasu so opisovali naslednji avtorji. Rado Gospodarič je poročal o prvih raziskovanjih stariosti sige v Postojnski jami, Peter Habič in Primož Krivic pa sta podala pregled dosedanjega in najnovejšega raziskovanja Pološke jame.

Sledi oddelek In Memoriam, kjer se slovenski jamarji spominjajo Srečka Groma, dva jubilejna zapiska pa sta zapisana ob osemdesetletnici Ivana Michlerja, nestorja slovenskega jamarstva, in ob sedemdesetletnici jamskega fotografa Francija Bara. Sledi še vrsta poročil o dogajanjih doma in po svetu in niz knjižnih poročil.

Glavni urednik lepo opremljene in na lepem papirju tiskane revije je dobro opravil svojo dolžnost. Revijo ureja ob pomoči uredniškega odbora Rado Gospodarič, revija pa izhaja enkrat letno. Revija, ki je edina te vrste v Jugoslaviji, če izvzamemo zagrebškega Speleologa, ki pa izhaja zelo neredno, vztrajno prihaja na naše police že 13 let. Nihče, ki hoče spoznavati našo domovino in človeka, naj se ji ne izogne!

Dušan Novak

MONOGRAFIJA O BOKOVU

Monografijo »Biokovo« prof. Frana Kušana je vsestranski prikaz skoraj 36 km dolgega gorskega grebena, ki se ob dalmatinski obali vleče od Brela, Makarske, Tučepov do Podgore. Ker v te obmorske kraje zaide kot dopustnik marsikateri planinec, ker je monografiji dodano samostojno poglavje z opisi tur iz primorske in kopenske strani, pregled potov v notranjost Biokova in ture iz edine planinske koče na Biokovu, monografijo »Biokovo« toplo priporočamo vsem planincem.

V prvi vrsti je »Biokovo« geografsko-geološki in botanično-zoološki prikaz ene najpomembnejših in najslikovitejših planin ob dalmatinski obali. S svojim najvišjim vrhom Sv. Jure (1762 m) za cele štiri metre celo presena najvišji vrh Velebita, Vagajinski vrh (1758 m), ki je največje pogorje v Hrvatski. Na Biokovu je zanimivejša primorska stran, ki se tu strmo lomi skoraj 1500 m proti morju, in to poprečno samo 3 km od morske obale! Zelo poučno je v monografiji obdelana rastlinska odeja, vegetacijski pasovi, podnebne razmere, geološki sestav, kraški pojavi, vse z grafičnimi prikazi. Zanimarjen tudi ni kartografski prikaz krajev med besedilom in v prilogi z bližnjo in širšo geografsko situacijsko skico. Pregled literature o Biokovu na koncu in deloma v uvodu (str. 17) kaže, da je monografijo napisal znanstvenik in je zato delo treba ocenjevati predvsem s tega vidika.

Skoda, da med besedilom ni niti črno-belih fotografij niti barvnih enake kvalitete kot na ščitnem ovitku – vsaj endemične flore na Biokovu ali krajev v podnožju. Glede flore bo to bržčas storjeno v delu »Cvetje med kamenjem«, ki ga pripravlja dr. Jure Radič.

Avtor dela opozarja na zasluge, ki so jih pri odkrivanju Biokova imeli planinci. Njim priznava pionirsko in osrednjo vlogo s članki v Hrvatskem planinarju in Naših planinah. Tako omenja nestorja planinstva dr. R. Simonovića, ki je že l. 1924 objavil članek o lepotah Biokova, in prof. U. Girometta. Poleg te monografije je za sedanjost rabo najboljši planinski opis Biokova, ki ga je objavil v »Naših planinah« leta 1958 dr. Željko Poljak.

Biokovo ima tudi za alpiniste zanimivo steno Šibenik, pozimi pa terene za smučarje. Vendar avtor svari pred preveč »dopustniško« opremo in obleko in opozarja na skoraj 1500 m absolutne višinske razlike, ki se ob vremenskih preobratih pozna, na težavno orientacijo, na kače,